

Înalta Curte de Casație și Justiție - ÎCCJ

Decizia nr. 19/2020 privind sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 13.613/271/2018, prin care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție dezlegarea următoarei chestiuni de drept

În vigoare de la 24 septembrie 2020

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 874 din 24 septembrie 2020. Formă aplicabilă la 25 septembrie 2020.

Dosar nr. 895/1/2020

Corina-Alina Corbu	- președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Daniel Grădinaru	- președintele Secției penale
Angelica Denisa Stănișor	- președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Simona Daniela Encean	- judecător la Secția penală
Oana Burnel	- judecător la Secția penală
Mirela Sorina Popescu	- judecător la Secția penală
Constantin Epure	- judecător la Secția penală
Ionuț Mihai Matei	- judecător la Secția penală
Rodica Florica Voicu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mariana Constantinescu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Elena Gherasim	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Pe rol se află soluționarea sesizării formulate de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 13.613/271/2018, prin care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

"Dacă noțiunea de polițist prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal are un sens restrâns și se referă doar la poliștii a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și Legea nr. 360/2002 privind Statutul poliștilor sau are un sens larg, general, care cuprinde și poliștii locali a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale nr. 155/2010 și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici." Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost constituit conform dispozițiilor art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală și art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat.

Ședința este prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Simona Dănăilă, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de domnul procuror Răzvan Horațiu Radu, procuror în cadrul Secției judiciare.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 895/1/2020 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

De asemenea, menționează că la dosar au transmis puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Pitești și Curtea de Apel Timișoara și instanțele arondate acestora, precum și Facultatea de Drept din cadrul Universității București, Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept din cadrul Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Facultatea de Drept din cadrul Universității Titu Maiorescu, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La data de 14 mai 2020, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a depus Adresa nr. 737/C/962/III-5/2020 prin care s-a comunicat că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept cu care a fost sesizată instanța, fiind depuse și concluzii scrise.

În continuare, se învederează că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost înaintat părților la data de 18 mai 2020, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

Ulterior întocmirii raportului și comunicării acestuia către părți, la dosar au trimis punct de vedere Facultatea de Drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, precum și inculpatul din cauza aflată pe rolul instanței de trimitere.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constatând că nu sunt cereri sau excepții de formulat, a acordat cuvântul domnului procuror pentru susținerea punctului de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema supusă dezbaterii în Dosarul nr. 895/1/2020.

Reprezentantul Ministerului Public a susținut că sesizarea este admisibilă în raport cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, sunt întrunite toate condițiile formale de admisibilitate a acesteia, iar de rezolvarea problemei de drept depinde soluționarea pe fond a apelului din cauză.

Pe fondul chestiunii de drept, domnul procuror a arătat că noțiunea de "polițist" la care fac referire dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal trebuie interpretată în sens larg, incluzând și polițistul local, nu doar polițistul din cadrul Poliției Române. Din moment ce legea nu distinge, această noțiune nu poate fi privită decât lato sensu, incluzând toate categoriile de polițist reglementate în legislația noastră.

Sub aspectul atribuțiilor, a susținut că, potrivit dispozițiilor art. 6-11 din Legea poliției locale nr. 155/2010, polițiștii locali au o serie de atribuții asemănătoare cu polițiștii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, respectiv în ceea ce privește ordinea publică, paza bunurilor, circulația pe drumurile publice, în domeniul disciplinei în construcții și al afișajului stradal, în domeniul

protecției mediului, în domeniul activităților comerciale, iar riscurile specifice activității desfășurate sunt similare, astfel încât polițiștii locali trebuie să beneficieze de o protecție corespunzătoare din partea legii penale, fapt consacrat în dispozițiile art. 37 din aceeași lege.

Totodată, potrivit art. 12 din Legea poliției locale nr. 155/2010, polițiștii locali pot constata săvârșirea infracțiunilor flagrante, iar procesul-verbal de constatare a infracțiunii este înaintat, conform art. 293 din Codul de procedură penală, organelor de urmărire penală.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 13 din aceeași lege, polițiștii locali pot participa la echipe mixte formate din jandarmi și polițiști din cadrul Poliției Române, acționând sub coordonarea directă a Poliției Române sau a jandarmeriei, după caz.

Din această perspectivă legală rezultă cu claritate faptul că polițiștii locali exercită activități comune cu polițiștii din Poliția Română și cu jandarmii, în domeniul menținerii sau asigurării ordinii publice sau pentru dirijarea circulației rutiere, astfel că ar fi excesiv ca ei să se bucure de o protecție diferită din partea legii penale.

De altfel, jurisprudența consolidată a instanțelor este în sensul că polițistul local, la fel ca și polițistul național, poate fi considerat subiect pasiv al infracțiunii de ultraj, conform art. 257 alin. (4) din Codul penal.

Constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept declară dezbaterile închise, iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține dosarul în pronunțare.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 5 martie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 13.613/271/2018, Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării următoarei chestiuni de drept:

"Dacă noțiunea de polițist prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal are un sens restrâns și se referă doar la polițiștii a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului sau are un sens larg, general, care cuprinde și polițiștii locali a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale nr. 155/2010 și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici."

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin Sentința penală nr. 1.247 din 18.10.2019 a Judecătoriei Oradea a fost condamnat inculpatul T.A.G. la 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj prevăzute de art. 257 alin. (1) raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal.

În baza art. 83 alin. (1) și art. 84 alin. (1) din Codul penal s-a dispus amânarea aplicării pedepsei pe un termen de supraveghere de 2 ani de la data rămânerii definitive a sentinței.

În baza art. 85 alin. (1) din Codul penal s-a dispus ca inculpatul să respecte, pe durata termenului de supraveghere, următoarele măsuri de supraveghere:

- a) să se prezinte la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Bihor, la datele fixate de acesta;
- b) să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- c) să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile, precum și întoarcerea;
- d) să comunice schimbarea locului de muncă;
- e) să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

În baza art. 86 alin. (1) din Codul penal, pe durata termenului de supraveghere, datele prevăzute în art. 85 alin. (1) lit. c)-e) din Codul penal se comunică Serviciului de Probațiune de pe lângă Tribunalul Bihor.

În baza art. 404 alin. (3) din Codul de procedură penală s-a atras atenția inculpatului asupra consecințelor nerespectării măsurilor de supraveghere și ale săvârșirii de noi infracțiuni în cursul termenului de supraveghere.

În baza art. 397 alin. (1), art. 19 și art. 25 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 1.357 din Codul civil a fost obligat inculpatul la plata sumei de 1.000 euro daune morale în echivalent în lei la data plății în favoarea părții civile F.A.I.

În baza art. 274 alin. (1) din Codul de procedură penală a fost obligat inculpatul la plata sumei de 1.000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare în favoarea statului.

Prima instanță a reținut în fapt că, la data de 7.06.2018, în jurul orei 14,30, în timp ce persoana vătămată F.A.I., polițist local în cadrul Poliției Locale Oradea, era în exercitarea atribuțiilor de serviciu în municipiul Oradea, str. S, în dreptul imobilului cu numărul X și încerca ridicarea unui autoturism abandonat, inculpatul T.A.G. l-a bruscat pe acesta prin lovirea cu palma în zona pieptului, prinderea cu mâna de cămașă și ținerea cu forța.

În cursul cercetării judecătorești, prima instanță a admis cererea procurorului și a schimbat încadrarea juridică din infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) și (4) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal, reținută în actul de sesizare, în infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (1) din Codul penal, întrucât, conform art. 4 din Legea nr. 155/2010, poliția locală se organizează și funcționează prin hotărâre a autorității deliberative a administrației publice locale ca un departament funcțional în cadrul aparatului de specialitate al primarului, în timp ce polițistul la care se referă alin. (4) al art. 257 din Codul penal privește persoana angajată în cadrul Poliției Române, care face parte din Ministerul Afacerilor Interne și este o instituție specializată a statului; or, activitatea polițistului local nu este reglementată de Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea și inculpatul T.A.G., criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie.

Prin motivele de apel, Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea a criticat schimbarea de încadrare juridică dispusă de prima instanță, arătând, în esență, că dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal nu fac în niciun mod distincție între polițistul local sau polițistul din cadrul Ministerului

Afacerilor Interne, astfel încât, în condițiile în care legea nu face nicio diferențiere, nici instanța de judecată nu trebuie să o facă. Prin varianta agravată de la art. 257 alin. (4) din Codul penal se urmărește sancționarea mai aspră a celor care ultragiază o persoană investită cu exercitarea forței publice, așa cum sunt ambele categorii de polițiști, iar împrejurarea că poliția locală se organizează prin hotărâre a administrației publice locale ca un compartiment funcțional în cadrul aparatului de specialitate al primarului nu are nicio relevanță, având în vedere atribuțiile poliției locale și domeniile în care aceasta acționează.

În ședința publică din 5 martie 2020, instanța de apel a pus în discuție, din oficiu, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile având ca obiect următoarea chestiune de drept:

"Dacă noțiunea de polițist prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal are un sens restrâns și se referă doar la poliștii a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și Legea nr. 360/2002 privind Statutul poliștilor sau are un sens larg, general, care cuprinde și poliștii locali a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale nr. 155/2010 și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici."

S-a arătat că sesizarea este admisibilă, întrucât curtea de apel este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, instanța supremă nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii asupra respectivei chestiuni de drept, iar lămurirea acesteia este hotărâtoare asupra soluției pe fond, având în vedere că aceasta formează obiectul căii de atac exercitate de Ministerul Public.

III. Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

Curtea de Apel Oradea nu și-a expus punctul de vedere cu privire la chestiunea de drept, arătând că aceasta privește chiar obiectul apelului formulat în cauză, iar prin exprimarea unei opinii membrii completului ar deveni incompatibili.

Cu toate acestea, s-a reținut că Legea poliției locale nr. 155/2010 cuprinde dispoziții privind activitatea, organizarea, atribuțiile, drepturile și obligațiile poliștilor locali, precum și statutul profesional al acestora, cu trimitere la Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.

Anterior, exista Legea nr. 371/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Poliției Comunitare, care s-a constituit prin reorganizarea Corpului gardienilor publici pe unități administrativ-teritoriale (reglementat prin Legea nr. 26/1993 privind înființarea, organizarea și funcționarea Corpului gardienilor publici) și ulterior a fost reorganizată ca structură de poliție locală, potrivit prevederilor art. 4 din Legea nr. 155/2010.

În schimb, Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române cuprinde dispoziții privind structura și organizarea Poliției Române, atribuțiile acesteia, enumerându-i printre personalul Poliției Române pe poliști, cu drepturi și obligații specifice, iar prin Legea nr. 360/2002 este reglementat expres Statutul poliștilor.

Poliția Română reprezintă o instituție specializată în apărarea valorilor de drept, cu un statut special, spre deosebire de poliștii locali cărora li se aplică dispozițiile generale privind statutul funcționarului public.

Întrucât între noțiunea de polițist și polițist local nu există similitudine, legea specială privind Poliția Română face trimitere doar la polițiști, care au o competență generală privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii, iar Legea nr. 155/2010 folosește noțiunea de polițiști locali, care au o competență limitată privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor.

În plus, art. 14 din Legea poliției locale nr. 155/2010 prevede că personalul poliției locale este compus din funcționari publici care ocupă funcții publice specifice de polițist local, funcționari publici care ocupă funcții publice generale și personal contractual, spre deosebire de art. 29 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, care prevede că personalul Poliției Române se compune din polițiști, alți funcționari publici și personal contractual.

Codul penal reglementat prin Legea nr. 286/2009 face trimitere doar la noțiunea de polițist așa cum este menționată în Legea nr. 218/2002; noțiunea de polițist local a apărut prin Legea nr. 155/2010, așadar ulterior publicării noului Cod penal în Monitorul Oficial al României, Partea I, în timp ce aceea de polițist comunitar a apărut anterior, prin Legea nr. 371/2004.

S-a mai făcut referire și la Decizia nr. 11 din 19 iulie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție într-un recurs în interesul legii, prin care s-a stabilit că doar agentul constatator din cadrul poliției rutiere are competența de a solicita proprietarului sau deținătorului mandat al unui vehicul comunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, precum și de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

În punctul de vedere formulat după primirea raportului întocmit de judecătorii-raportori, inculpatul T.A.G. a susținut că noțiunea de "polițist" prevăzută în art. 257 alin. (4) din Codul penal trebuie interpretată în sens restrâns, polițistul local neintrând în această categorie.

În esență, s-a susținut că nu există similitudine între noțiunea de "polițist" și cea de "polițist local", cel dintâi având drepturi și obligații specifice reglementate de Legea nr. 360/2002 și o competență generală privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor și respectarea ordinii și liniștii publice, spre deosebire de polițistul local, care are o competență limitată și căruia i se aplică dispozițiile generale privind Statutul funcționarilor publici.

În ce privește varianta agravată a infracțiunii de ultraj, noul Cod penal a fost publicat în anul 2009 și nu a făcut referire la această categorie de funcționari, deși la acel moment exista poliția comunitară, iar ulterior, deși Codul penal a suferit modificări, acestea nu au vizat și infracțiunea de ultraj, în condițiile în care în anul 2011 a intrat în vigoare Legea poliției locale nr. 155/2010.

V. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele judecătorești arondate

Au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Pitești și Curtea de Apel Timișoara.

Într-o primă opinie, exprimată de Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București - Secția a II-a penală, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Bistrița-Năsăud, Tribunalul București (în majoritate), Tribunalul Călărași, Tribunalul Constanța, Tribunalul Dolj, Tribunalul Gorj, Tribunalul Timiș, Tribunalul Vaslui, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Bistrița, Judecătoria Baia Mare, Judecătoria Babadag, Judecătoria Cornetu, Judecătoria Filiași, Judecătoria Iași, Judecătoria Lehliu-Gară, Judecătoria Pașcani, Judecătoria Roman, Judecătoria Reșița, Judecătoria Tecuci, s-a susținut că noțiunea de "polițist" prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal are un sens larg, general, care include și polițiștii locali a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale nr. 155/2010 și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.

În acest sens s-a arătat, în esență, că dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal nu fac nicio distincție între calitatea de polițist din cadrul Poliției Române și cea de polițist local.

Având în vedere atribuțiile, drepturile și obligațiile similare pe care le au atât polițiștii, cât și polițiștii locali, potrivit legii lor de organizare și funcționare, în ce privește asigurarea respectării legii și a ordinii publice, nu se justifică o diferențiere între cele două categorii de polițiști din perspectiva protecției speciale de care aceștia trebuie să se bucure în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

În cea de-a doua opinie, exprimată de Curtea de Apel București - Secția I penală, Curtea de Apel Pitești, Tribunalul Brașov, Tribunalul București (în opinie minoritară), Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Buftea, Judecătoria Buzău, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Caracal, Judecătoria Craiova, Judecătoria Făgăraș, Judecătoria Galați, Judecătoria Hârlău, Judecătoria Iași, Judecătoria Liești, Judecătoria Onești, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Sectorului 5, Judecătoria Sfântu Gheorghe, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Videle și Judecătoria Zărnești, s-a susținut că noțiunea de "polițist" prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal are un sens restrâns, care se referă doar la polițiștii a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului.

În acest sens s-a arătat, în esență, că polițistul face parte doar din Poliția Română, care reprezintă o instituție cu un statut special, conferit de atribuțiile pe care acesta le are în ce privește apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, dar și de riscurile deosebite pe care le implică activitatea sa.

În privința polițiștilor locali, aceștia sunt funcționari publici și fac parte din poliția locală, care reprezintă un compartiment în cadrul aparatului de specialitate al primarului, care se organizează și funcționează prin hotărâre a autorității deliberative a administrației publice locale.

Deși unele atribuții concrete ale Poliției Române sunt conferite și poliției locale, aceasta are o competență limitată și cooperează, potrivit legii, cu structurile teritoriale ale Poliției Române.

Nu a exprimat o opinie Curtea de Apel Suceava, în timp ce Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Oradea și Curtea de Apel Ploiești, deși nu au precizat un punct de vedere cu privire la chestiunea de drept în discuție, au transmis jurisprudență considerată relevantă pentru analiza acesteia.

VI. Jurisprudența națională în materie

În privința hotărârilor judecătorești atașate, majoritatea acestora nu tratează în mod explicit chestiunea de drept supusă analizei, încadrarea juridică fiind cea stabilită în actul de sesizare, fie că este vorba despre varianta agravată a infracțiunii de ultraj având ca subiect pasiv secundar un polițist local (a se vedea Decizia penală nr. 1.329/A/2017 a Curții de Apel București - Secția a II-a penală, Decizia penală nr. 248/A/2019 a Curții de Apel București - Secția a II-a penală, Decizia penală nr. 316/Ap/2017 a Curții de Apel Brașov, Decizia penală nr. 759/Ap/2018 a Curții de Apel Brașov, Decizia penală nr. 266/A/2017 a Curții de Apel Cluj, Decizia penală nr. 1.227/A/2019 a Curții de Apel Cluj, Decizia penală nr. 1.148/P/2015 a Curții de Apel Constanța, Decizia penală nr. 681/P/2016 a Curții de Apel Constanța, Decizia penală nr. 216/P/2018 a Curții de Apel Constanța, Decizia penală nr. 576/P/2019 a Curții de Apel Constanța, Decizia penală nr. 439/A/2018 a Curții de Apel Oradea, Sentința penală nr. 25/2018 a Judecătoriei Brad, Sentința penală nr. 3.986/2016 a Judecătoriei Craiova, Sentința penală nr. 27/2015 a Judecătoriei Hârșova, Sentința penală nr. 55/2016 a Judecătoriei Hârșova, Sentința penală nr. 172/2017 a Judecătoriei Râmnicu Sărat, Sentința penală nr. 820/2019 a Judecătoriei Timișoara, Sentința penală nr. 3/2017 a Judecătoriei Turda), fie că este vorba despre varianta simplă a aceleiași infracțiuni, în considerarea aceleiași calități a subiectului pasiv (a se vedea Decizia penală nr. 553/2018 a Curții de Apel Alba Iulia, Sentința penală nr. 62/2017 a Judecătoriei Filiași, Sentința penală nr. 122/2017 a Judecătoriei Hârșova, Sentința penală nr. 95/2019 a Judecătoriei Hârșova, Sentința penală nr. 124/2015 a Judecătoriei Zărnești).

Prin Sentința penală nr. 56/2017 a Judecătoriei Oradea, definitivă prin Decizia penală nr. 589/A/2017 a Curții de Apel Oradea, a fost schimbată încadrarea juridică din infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal în infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) și (4) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal, reținându-se calitatea de polițist local a persoanei vătămate.

Prin Sentința penală nr. 624/2018 a Judecătoriei Oradea a fost schimbată încadrarea juridică din infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal în infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) și (4) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal, reținându-se că la data și ora săvârșirii faptei persoana vătămată, polițist local, se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu, iar potrivit art. 17 alin. (2) din Legea nr. 155/2010, polițistul local este investit cu exercițiul autorității publice, pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor și a îndatoririlor de serviciu, în limitele competențelor stabilite prin lege și beneficiază de dispozițiile legii penale cu privire la persoanele care îndeplinesc o funcție ce implică exercițiul autorității de stat.

Prin Sentința penală nr. 155/2017 a Judecătoriei Sfântu Gheorghe, instanța a dispus schimbarea încadrării juridice a faptei de lovire reținute în sarcina inculpatului, săvârșite împotriva unui polițist local aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu și care a avut ca urmare producerea unor leziuni traumatice ce au necesitat pentru vindecare 4-5 zile de îngrijiri medicale, din infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) și (4) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal în infracțiunea de ultraj prevăzută de art. 257 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal.

Instanța a reținut că, în stabilirea formei agravate a infracțiunii de ultraj, legiuitorul a înțeles să acorde o protecție deosebită exclusiv polițiștilor. Chiar dacă denumirile de polițist și polițist local sunt apropiate, există deosebiri între cele două categorii de funcționari, în sensul că activitatea lor

este reglementată de legi diferite (Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, respectiv Legea poliției locale nr. 155/2010), au drepturi și obligații diferite și statute diferite.

Raporturile dintre polițiștii locali și categoria propriu-zisă a polițiștilor sunt reglementate în art. 2 alin. (3) și (4) din Legea nr. 155/2010, care prevăd că, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, poliția locală cooperează cu unitățile, respectiv cu structurile teritoriale ale Poliției Române; poliția locală solicită intervenția unităților/structurilor teritoriale competente ale Poliției Române sau ale Jandarmeriei Române pentru orice alte situații ce excedează atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii.

Conform art. 6 lit. n) din același act normativ, polițiștii locali acordă, pe teritoriul unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, sprijin imediat structurilor competente cu atribuții în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii publice.

Din dispozițiile legale care reglementează statutul polițistului și activitatea poliției locale se constată că ambele categorii sunt considerate de lege ca fiind funcționari publici investiți cu exercițiul autorității publice, însă, în timp ce polițiștii au un statut special definit astfel prin lege, polițiștii locali sunt supuși statutului funcționarului public, iar atribuțiile lor se rezumă în a acorda sprijin polițiștilor în activitățile pe care legea le dă în competența lor.

În consecință, instanța a apreciat că nu se poate reține varianta agravată prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal, nefiind permis ca, printr-o analogie între cele două categorii de funcționari, norma de incriminare să fie interpretată în defavoarea inculpatului.

Prin Decizia penală nr. 1.001/AP/2017 a Curții de Apel Brașov - Secția penală a fost admis apelul Parchetului, desființată sentința penală sus-menționată, iar în urma rejudecării inculpatul a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj prevăzute de art. 257 alin. (1) și (4) din Codul penal raportat la art. 193 alin. (2) din Codul penal.

Instanța de apel a reținut că art. 257 alin. (4) din Codul penal face referire la termenul generic de polițist, fără nicio distincție în ce privește instituția din care face parte, poliția locală sau Poliția Română.

Potrivit art. 14 și art. 17 alin. (2) din Legea nr. 155/2010, polițistul local este funcționar public investit cu exercițiul autorității publice și, având în vedere atribuțiile, drepturile și obligațiile ce îi sunt conferite prin lege, nu se justifică o diferențiere între cele două categorii de polițiști în ce privește protecția specială a acestora în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Prin urmare, dacă legiuitorul a precizat la modul general calitatea de "polițist" pentru existența agravantei de la art. 257 alin. (4) din Codul penal, fără a distinge între diferitele categorii de funcționari publici: polițist, polițist local, polițist de frontieră, nici judecătorul nu trebuie să distingă, întrucât ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

În același sens sunt și considerentele Deciziei penale nr. 48/2017 a Curții de Apel Iași - Secția penală și pentru cauze cu minori, care însă nu a putut îndrepta nelegalitatea încadrării juridice reținute de prima instanță, în condițiile în care a fost investită cu soluționarea apelului parchetului, dar în favoarea inculpatului și a apelului formulat de acesta din urmă.

VII. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale:

- Decizia nr. 446 din 28 iunie 2018 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal;

- Decizia nr. 820 din 12 decembrie 2019 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal.

VIII. Jurisprudența relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Nu există jurisprudență relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la chestiunea de drept în discuție.

IX. Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului

Nu există jurisprudență relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la chestiunea de drept în discuție.

X. Opiniile specialiștilor consultați

Facultatea de Drept din cadrul Universității București a apreciat că noțiunea de "polițist" prevăzută la alin. (4) al art. 257 din Codul penal trebuie interpretată în sens restrâns, polițistul local neintrând în această categorie.

Deși unele atribuții, drepturi și obligații ale polițistului local coincid cu cele ale polițiștilor, acest argument nu este suficient pentru a reține agravanta prevăzută de alin. (4) al art. 257 din Codul penal și în cazul polițiștilor locali, pentru că altfel ar trebui să ne întrebăm de ce aceasta nu poate fi reținută și în cazul altor categorii de funcționari ale căror atribuții pot fi parțial asemănătoare cu cele ale polițiștilor, unii din ei activând chiar în cadrul Ministerului Afacerilor Interne (de exemplu, pompierii care își desfășoară activitatea în Inspectoratul General pentru Situații de Urgență).

În ce privește înțelesul pe care îl poate primi termenul de "polițist" din cuprinsul infracțiunii de ultraj, se arată că poliția locală nu este o subdiviziune a Poliției Române și, ca atare, din punct de vedere formal, polițistul local nu face parte din categoria polițiștilor.

Polițiștii sunt funcționari publici cu un statut special, cărora li se aplică Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, au o pregătire, precum și drepturi și obligații diferite de polițiștii locali, cărora li se aplică Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.

Chiar dacă, din perspectiva riscurilor la care se expun cele două categorii profesionale, a atingerii pe care o aduce autorității cel care amenință sau agresează un polițist sau un polițist local, nu se justifică o diferență între cele două categorii, din punct de vedere juridic, prin noțiunea de "polițist" nu putem înțelege și polițist local.

De altfel, poliția locală nu este singura categorie de funcționari care are în titulatură cuvântul "poliție". În arhitectura instituțiilor care se ocupă cu apărarea și ordinea publică întâlnim, pe lângă polițiștii angajați în Poliția Română (care fac parte din Ministerul Afacerilor Interne), polițiștii de frontieră (Poliția de frontieră este structură a Ministerului de Interne), polițiștii militari (angajați ai Ministerului Apărării Naționale), polițiștii din penitenciar (angajați ai Ministerului Justiției), dar aceasta nu înseamnă că toți intră în categoria "polițist" prevăzută la infracțiunea de ultraj.

Faptul că legiuitorul, în cazul infracțiunii de ultraj, nu a intenționat să îi includă în categoria polițiștilor și pe polițiștii locali poate fi dedus și din succesiunea legilor în timp.

Denumirea de "poliție locală" este de dată relativ recentă. Această categorie de funcționari publici a luat ființă în 1993, inițial sub denumirea de gardieni publici (a se vedea Legea nr. 26/1993 privind înființarea, organizarea, și funcționarea Corpului gardienilor publici), a fost ulterior redenumită

poliție comunitară (Legea nr. 371/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Poliției Comunitare), iar începând cu 2010 ființează sub titulatura de "poliție locală" (Legea poliției locale nr. 155/2010).

Ca atare, în momentul în care s-a lucrat la noul Cod penal, exista această categorie de funcționari, care se intitula atunci poliția comunitară, dar legiuitorul nu a simțit nevoia să prevadă și "polițistul comunitar" printre subiecții prevăzuți la art. 257 alin. (4).

Deși noul Cod penal a fost publicat în 2009 (Legea nr. 286/2009), a mai suferit unele modificări prin intermediul Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, modificări ce nu au vizat și infracțiunea de ultraj, cu toate că între timp, în 2010, a fost publicată Legea poliției locale, lege care a intrat în vigoare în 2011.

Principiul legalității incriminării și pedepsei se opune aplicării legii penale prin analogie în defavoarea inculpatului, fiind exact ceea ce s-ar face prin includerea polițistului local în sfera polițistilor.

În ce privește protecția specială prevăzută în art. 37 din Legea nr. 155/2010, polițistul local este subiect pasiv secundar al infracțiunii de ultraj și ca atare beneficiază de protecția instituită prin dispozițiile alin. (1), (2) și (3) ale art. 257 din Codul penal, iar aceasta este o protecție superioară celei statuate în art. 37 din legea specială. De asemenea Legea poliției locale a fost publicată în 2010, moment în care actualul Cod penal nu era în vigoare (intrarea în vigoare a avut loc la 1 februarie 2014); ca atare, legea nu se putea referi la protecția asigurată prin art. 257 alin. (4), care nu era atunci în vigoare. În plus, prin dispoziții din legi speciale nu s-ar putea aduce modificări Codului penal, prin lărgirea sferei de aplicare a agravantei și pentru alți subiecți pasivi secundari.

Facultatea de Drept din cadrul Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași a apreciat că noțiunea de "polițist" prevăzută la art. 257 alin. (4) din Codul penal este utilizată de legiuitor într-un sens larg, reprezentând un termen generic care include (printre alții) și polițistul local (funcționar public special, expres indicat prin lege cu utilizarea termenului polițist, a cărui activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale nr. 155/2010 și de Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici).

Astfel, este de observat că dispozițiile cuprinse în art. 257 alin. (4) din Codul penal nu fac nicio distincție între categoriile de persoane care exercită funcția de polițist, indiferent dacă aceasta poartă exclusiv denumirea în cauză sau este desemnată printr-o sintagmă în cuprinsul căreia se întrebuițează și termenul respectiv (poliție locală, poliție penitenciară etc.).

Este indiferentă împrejurarea că art. 257 alin. (4) din Codul penal (Legea nr. 286/2009) este anterior apariției Legii poliției locale nr. 155/2010, căci anterioritatea preindicată vizează numai promulgarea Codului penal, dar nu și intrarea în vigoare a acestuia, care a avut loc ulterior apariției respectivei legi. Mai mult, prin Legea nr. 187/2012 (legea pentru punerea în aplicare a noului Cod penal) acesta a fost modificat, astfel încât, la acel moment, legiuitorul ar fi putut stipula expres, dacă ar fi intenționat aceasta, că nu îl are în vedere prin dispoziția analizată decât pe polițistul din cadrul Poliției Române.

Totodată, fiecare dintre aceste categorii de polițiști - polițiștii din cadrul Poliției Române, precum și polițiștii locali - are atribuții și competențe în domeniul asigurării ordinii și siguranței publice, polițistul local fiind (la rândul său) abilitat de lege să constate și să sancționeze fapte contravenționale în numeroase domenii, inclusiv în materia conviețuirii sociale.

În plus, din reglementarea atribuțiilor poliției locale (art. 6-13 din Legea nr. 155/2010) rezultă că o parte dintre atribuțiile ce revin polițiștilor locali pot fi executate în comun cu unitățile/structurile Poliției Române sau cu cele ale Jandarmeriei Române, în principal: misiuni din domeniul menținerii sau asigurării ordinii publice; pentru dirijarea circulației rutiere; pentru prevenirea și combaterea infracționalității stradale. Date fiind aceste competențe, în ipoteza în care cele trei structuri de funcționari speciali (astfel indicați) investiți cu autoritatea de stat ar participa la o misiune comună și, în aceleași împrejurări factive, ar fi cu toții ultragiați, ar fi injust ca primele două categorii (polițiștii din cadrul Poliției Române și jandarmii) să beneficieze de o protecție suplimentară din partea legii penale în comparație cu polițistul local. Aceasta în condițiile în care cu toții s-au aflat pe aceeași poziție (în exemplul avut în vedere), în sensul că au acționat ca agenți (speciali) ai statului, în scopul protejării unor valori sociale importante ori a unor drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei, fiind investiți cu exercițiul specific al autorității de stat acordat agenților de ordine publică.

Facultatea de Drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca a opinat că polițiștii locali nu sunt vizați de protecția oferită de art. 257 alin. (4) din Codul penal, ei fiind funcționari publici ce sunt protejați de incriminarea ultrajului din alin. (1)-(3).

S-a susținut că polițiștii locali sunt funcționari publici în aparatul administrativ al primăriei, iar condițiile de angajare și promovare nu sunt similare cu cele ale polițiștilor, existând astfel o diferență de statut între polițiști și polițiștii locali.

Ceea ce caracterizează polițistul este faptul că reprezintă o categorie specială de funcționari care pot impune reguli folosind forța, aspect care lipsește din atributele oferite poliției locale.

Chiar dacă, prin atribuțiile de serviciu, polițiștii locali se expun unor conduite ultragiante, acesta nu este un argument convingător pentru a face o analogie în defavoarea celui acuzat, în condițiile în care există și alte categorii de funcționari publici care sunt supuși riscului de a fi ultragiați de cetățeni (de exemplu, inspectorii fiscali sau angajații Registrului Auto Român care fac controale în trafic). În plus, considerarea polițiștilor locali ca fiind "polițiști" ridică probleme legate de respectarea principiului legalității incriminării, deoarece publicului îi va fi neclar dacă există sau nu două categorii de polițiști din perspectiva art. 257 alin. (4) din Codul penal.

S-a mai arătat că, la momentul intrării în vigoare a Codului penal, categoria polițiștilor locali era deja în sistemul administrativ, iar în expunerea de motive legiuitorul nu a indicat că ar fi avut în vedere și asimilarea, din perspectiva art. 257 alin. (4), a polițiștilor locali cu categoria polițiștilor.

S-a făcut referire la Decizia Curții Constituționale nr. 446/2018, care a argumentat rațiunea agravării răspunderii penale în cazul categoriilor profesionale menționate în art. 257 alin. (4) din Codul penal prin raportare la statutul lor special, conferit prin lege.

De asemenea s-a făcut trimitere la Decizia nr. 11/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, prin care s-a statuat că polițistul local are o sferă de competență strict limitată și nu dobândește statutul de polițist ce are "competența generală" de a sancționa contravențiile rutiere.

Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara a arătat că sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea este admisibilă, iar cu privire la fondul chestiunii de drept a susținut că, în interpretarea noțiunii de "polițist", instanțele ar trebui să aibă în vedere sensul larg, extins al

acesteia, în condițiile în care Codul penal nu face nicio diferență cu privire la "tipul" polițistului, iar ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

S-a reținut că, dincolo de actul normativ care le reglementează activitatea și de diferitele definiții legale, trebuie analizată contribuția efectivă a polițiștilor locali la protejarea valorilor sociale ocrotite de legea penală. Aceasta presupune riscuri semnificative la care aceștia se expun în exercitarea atribuțiilor, ce vizează îndeosebi integritatea fizică și psihică a acestora, datorită contactului direct cu persoanele care încalcă legea lato sensu și a cărei respectare o veghează. Prin urmare, este firesc ca legiuitorul penal să le confere acestora o protecție sporită și să sancționeze mai drastic comportamentele infracționale săvârșite împotriva lor.

Varianta agravată prevăzută de alin. (4) al art. 257 din Codul penal are în vedere calitatea specială a subiectului pasiv, respectiv o persoană care exercită în principal atribuții de asigurare a ordinii publice, purtătoare de uniformă. Ultrajul comis împotriva polițistului este evident mai grav și implică o îndrăzneală sporită a infractorului, deoarece polițistul, indiferent de tipul său (local sau în structurile Ministerului Afacerilor Interne), este reprezentantul autorității, exercitând atribuții în legătură cu apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor.

Poliția locală este o "continuitate" a poliției comunitare, a cărei activitate era reglementată prin Legea nr. 371/2004, în vigoare la data adoptării noului Cod penal. Mai mult, la momentul elaborării Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal era în vigoare și Legea poliției locale nr. 155/2010.

În ce privește Decizia nr. 11/2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, aceasta nu are relevanță, întrucât se referă la competența funcțională a polițistului rutier, iar nu la problematica comiterii de fapte penale împotriva acestuia.

Facultatea de Drept din cadrul Universității "Titu Maiorescu" a apreciat că între noțiunea de "polițist" și cea de "polițist local" nu există similitudine, astfel încât, având în vedere modul de reglementare a instituției poliției locale și atribuțiile prevăzute de lege, polițistul local poate fi subiect pasiv doar al formei de bază a infracțiunii de ultraj, prevăzută de art. 257 alin. (1) din Codul penal.

Astfel, dacă analizăm dispozițiile actelor normative care reglementează organizarea și activitatea poliției, respectiv a poliției locale (inclusiv Statutul polițistului, respectiv Statutul funcționarilor publici care este incident în cazul polițiștilor locali), vom observa că noțiunile de "polițist" și "polițist local" au înțelesuri diferite, organizarea și funcționarea celor două categorii de funcționari publici fiind reglementată de acte normative diferite.

Polițistul este funcționar public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în timp ce polițistul local funcționează în cadrul administrației publice locale, ca un compartiment funcțional în cadrul aparatului de specialitate al primarului/primarului general sau ca instituție publică de interes local.

Totodată, din modul de reglementare a celor două noțiuni rezultă că între acestea există deosebiri cu privire la competențele și atribuțiile conferite de lege.

S-a mai făcut referire la considerentele Deciziei nr. 11/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată într-un recurs în interesul legii, din care rezultă că nu se poate pune semnul egalității

între polițistul rutier și polițistul local, competențele acestuia din urmă fiind limitate și expres prevăzute de lege.

Instanța nu poate să extindă sfera de cuprindere a noțiunii de "polițist" și la cea de polițist local, deoarece s-ar încălca principiul legalității incriminării prevăzut de art. 1 din Codul penal și dezvoltat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în aplicarea art. 7 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care impune ca judecătorul să nu interpreteze într-un mod extensiv legea penală în detrimentul acuzatului, mai ales prin analogie.

XI. Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

Noțiunea de polițist, în accepțiunea dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal referitoare la infracțiunea de ultraj, include în sfera sa de incidență persoana care exercită funcția de polițist local în temeiul Legii nr. 155/2010.

În dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal, legiuitorul Codului penal se referă la noțiunea de polițist, fără a face o distincție între persoana care exercită funcția de polițist în cadrul Poliției Române reglementate în Legea nr. 218/2002, conform statutului stabilit prin Legea nr. 360/2002, și persoana care exercită funcția de polițist în cadrul poliției locale reglementate în Legea nr. 155/2010, potrivit statutului prevăzut în Legea nr. 155/2010 și în Legea nr. 188/1999.

În absența unei distincții realizate de legiuitorul Codului penal între persoana care exercită funcția de polițist în cadrul Poliției Române și persoana care exercită funcția de polițist în cadrul poliției locale, nu există un temei legal pentru excluderea polițistului local din sfera noțiunii de polițist și, pe cale de consecință, din sfera de protecție a normei penale prevăzute în art. 257 alin. (4) din Codul penal, ca normă care reglementează o variantă agravată a infracțiunii de ultraj.

În condițiile în care legiuitorul Codului penal s-a referit la noțiunea generală de "polițist" și nu a exclus din aria de incidență a acestei noțiuni persoana care exercită funcția de polițist în cadrul poliției locale, polițistul local nu poate fi exclus, pe calea hotărârii prealabile, din sfera noțiunii de polițist, în accepțiunea dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal.

În consecință, noțiunea de polițist utilizată în dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal cuprinde atât persoana care exercită funcția de polițist în cadrul Poliției Române, cât și persoana care exercită funcția de polițist în cadrul poliției locale.

În acest sens, în dispozițiile art. 37 din Legea nr. 155/2010 legiuitorul stabilește în mod explicit că:

"(1) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițistul local beneficiază de protecție specială, în condițiile legii, similară cu a polițistului din cadrul Poliției Române.

(2) Polițistul local și membrii familiei sale au dreptul la protecție, în condițiile legii, din partea structurilor specializate ale statului față de amenințările sau violențele la care ar putea fi supuși ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu."

"Protecția specială similară cu a polițistului din cadrul Poliției Române", conferită de legiuitor polițistului local, privește și protecția penală în materia infracțiunii de ultraj, asigurată prin intermediul normei penale prevăzute în art. 257 alin. (4) din Codul penal, care reglementează o variantă agravată a infracțiunii de ultraj în ipoteza în care subiectul pasiv al infracțiunii are calitatea

de polițist aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau fapta este comisă în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu ale polițistului.

Așadar, dispozițiile art. 37 alin. (1) din Legea nr. 155/2010 nu permit o reducere a gradului de protecție penală a polițistului local în raport cu polițistul din cadrul Poliției Române și, în consecință, nu permit excluderea polițistului local din sfera noțiunii de polițist, utilizată în norma penală prevăzută în art. 257 alin. (4) din Codul penal.

În conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale referitoare la dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal, reflectată în Decizia nr. 446/2018 (și reiterată în Decizia nr. 820/2019), "în considerarea acestor două calități ale subiectului pasiv al infracțiunii (de polițist și de jandarm), legiuitorul a înțeles să prevadă că, în cazul variantei agravate, reglementată la art. 257 alin. (4) din Codul penal, limitele pedepsei prevăzute pentru infracțiunile la care fac referire dispozițiile art. 257 alin. (1)-(3) din Codul penal se majorează cu jumătate, și nu doar cu o treime, regim sancționator prevăzut în cazul celorlalte variante normative ale infracțiunii de ultraj.

Funcționarii publici care dețin funcția de polițist sau jandarm se află însă într-o situație diferită de ceilalți funcționari publici, având în vedere atribuțiile și obligațiile profesionale pe care aceștia le au în asigurarea securității publice, aspect ce justifică reglementarea unui regim juridic diferit sub aspectul sancționării faptelor de ultraj comise împotriva lor. Având în vedere această diferență, legiuitorul a reglementat, în cazul infracțiunii de ultraj săvârșite împotriva unui polițist sau jandarm, o pedeapsă mai mare, asigurând în acest fel o protecție penală sporită celor două categorii de funcționari publici anterior precizate. Acest regim sancționator, criticat de autorul excepției, nu este însă unul de natură a discrimina restul funcționarilor publici în raport cu polițiștii sau jandarmii, întrucât diferența de regim juridic, constând în majorarea, cu jumătate, și nu cu o treime, a limitelor speciale ale pedepsei, are o justificare obiectivă, dată de funcțiile publice diferite pe care le dețin subiecții pasivi ai variantelor normative prevăzute la art. 257 alin. (1)-(3) din Codul penal și, respectiv, la art. 257 alin. (4) din Codul penal."

În conformitate cu jurisprudența Curții Constituționale, justificarea obiectivă a reglementării unei protecții penale sporite pentru persoana care exercită funcția de polițist, concretizată în dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal, se întemeiază pe atribuțiile și obligațiile profesionale ale polițistului în asigurarea securității publice.

Or, ansamblul atribuțiilor poliției locale în asigurarea securității publice, prevăzute în art. 6, 12, 13 și 20 din Legea nr. 155/2010, îndeplinite de persoanele care exercită funcția de polițist local, constituie o justificare obiectivă pentru includerea persoanei care exercită funcția de polițist local în sfera de incidență a dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal, din perspectiva jurisprudenței Curții Constituționale.

XII. Punctul de vedere exprimat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție susține că noțiunea de "polițist" prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal are un sens larg, general, care cuprinde și polițiștii locali a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale nr. 155/2010 și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici.

Subiectul pasiv secundar al infracțiunii de ultraj prevăzute de art. 257 alin. (1) din Codul penal este funcționarul public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat. Din sfera acestor funcționari prevăzuți la alin. (1) legiuitorul a ales o sferă și mai restrânsă, în raport

cu care a constituit varianta agravată a incriminării din alin. (4), și anume polițistul sau jandarmul aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții.

În Codul penal anterior, sfera subiecților pasivi secundari, în funcție de care legiuitorul construia agravanta de la art. 239 alin. (5), era mai largă, incluzând judecătorul, procurorul, organul de cercetare penală, expertul, executorul judecătoresc, polițistul, jandarmul ori militarul, însă la adoptarea noului Cod penal legiuitorul a preferat să restrângă sfera la polițist și jandarm, excluzând expertul, executorul judecătoresc și militarul din sfera funcționarilor pentru care există o protecție specială.

În cazul judecătorilor și procurorilor, legiuitorul a construit o altă incriminare, prevăzută în titlul "Infrațiuni contra înfăptuirii justiției" - "Ultrajul judiciar", art. 279 din Codul penal.

Dacă ne raportăm la reglementarea din Codul penal anterior, unde era menționată ca și în prezent noțiunea de polițist, și ne-am pune aceeași problemă de astăzi, interpretarea că textul se putea referi doar la polițist ca angajat al Poliției Române nu ar avea un fundament logic, pentru că ar fi fost de neînțeles de ce agravanta de la ultraj acorda o protecție specială executorilor judecătorești, militarilor, dar nu și polițiștilor locali (mai exact poliției comunitare, așa cum era numită această categorie de funcționari la momentul respectiv).

Ca atare, trebuie să acceptăm că sub regimul Codului penal anterior, noțiunea de "polițist" nu putea fi privită decât lato sensu, incluzând toate categoriile de polițist din legislația noastră. Preluarea în noul Cod penal a noțiunilor de polițist și jandarm, fără nicio explicație suplimentară din partea legiuitorului, nu poate justifica o interpretare nouă care ar fi dată acestor categorii, și anume că actualmente prin "polițist" să înțelegem doar angajatul Poliției Române.

În expunerea de motive a Legii privind noul Cod penal nu sunt prezentate rațiunile pentru care legiuitorul a restrâns sfera funcționarilor publici pentru care legea acordă o protecție specială prin intermediul unei variante agravate.

În chestiunea dedusă analizei, respectiv dacă prin noțiunea de "polițist", prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal, legiuitorul a avut în vedere noțiunea de "polițist" stricto sensu (polițist din cadrul Poliției Române) sau dacă s-a referit la termenul generic care include toate categoriile de polițiști, indiferent de legea care guvernează forma de organizare sau statutul acestora, am putea opta pentru mai multe direcții de abordare.

O primă abordare ar privi voința legiuitorului exprimată prin modul în care a fost redactat textul, având în vedere că expunerea de motive tace cu privire la rațiunile care au determinat construirea acestei agravante.

Dacă folosim interpretarea gramaticală, constatăm că legiuitorul a utilizat o formulă generică, fără să distingă între diferitele categorii de polițiști existente în sistemul nostru legislativ (polițist angajat al Poliției Române, polițist de frontieră, polițist militar, polițist local). De aceea, am putea spune că este aplicabil principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

Distincțiile existente între categoriile de polițiști sunt relevante din perspectiva modului în care aceștia sunt angajați, a statutului, a salarizării, a drepturilor și obligațiilor pe care le au. Din perspectiva legii penale, aceste aspecte nu sunt relevante, important fiind faptul dacă destinatarul legii penale poate să înțeleagă care este categoria pentru care legiuitorul acordă o protecție specială și să fie în cunoștință de cauză asupra repercusiunilor atunci când înțelege să adopte un comportament de înfrângere a legii penale.

Cu alte cuvinte, pentru persoana care înțelege să săvârșească o infracțiune de ultraj trebuie ca norma penală să fie previzibilă, inclusiv din perspectiva înțelegerii termenului de polițist. Ar fi excesiv să pretindem destinatarului legii penale să distingă între diferitele categorii de polițiști și să știe că pentru o parte din ei legiuitorul acordă o protecție specială și, ca atare, fapta săvârșită împotriva acestora este mai gravă și sancțiunea mai aspră.

De aceea, interpretarea dată textului, în sensul că prin "polițist" înțelegem noțiunea generică, este una ce corespunde exigențelor de previzibilitate impuse de normele interne și internaționale.

În al doilea rând, dacă analizăm activitatea desfășurată de polițiștii angajați în Poliția Română și polițiștii angajați ai poliției locale, constatăm că nu există o deosebire substanțială de atribuții, drepturi și obligații ale celor două categorii care să justifice un tratament diferențiat din partea legiuitorului.

Astfel, la art. 6-11 din Legea poliției locale nr. 155/2010 se stipulează că polițistul local are atribuții în domeniul ordinii și liniștii publice, precum și al pazei bunurilor, în domeniul circulației pe drumurile publice, în domeniul disciplinei în construcții și al afișajului stradal, în domeniul protecției mediului, în domeniul activităților comerciale, precum și în domeniul evidenței persoanelor. În plus, conform art. 12 din Legea nr. 155/2010 coroborat cu art. 293 din Codul de procedură penală, polițiștii locali pot constata infracțiuni flagrante, procesul-verbal constatator fiind înaintat organelor de urmărire penală.

Ca atare, domeniile în care își desfășoară activitatea poliția locală sunt, de cele mai multe ori, comune cu cele în care activează polițistul angajat al Poliției Române.

Mai mult, legile care guvernează activitatea celor două categorii de polițiști statuează că unele activități pot fi desfășurate de echipe mixte formate din polițiști și polițiști locali.

Ca atare, și din perspectiva atribuțiilor pe care le au cele două categorii de polițiști, interpretarea prezentată anterior este justificată.

Mai mult, ca să nu existe vreun dubiu că polițistul local beneficiază de aceeași protecție ca polițistul angajat al Poliției Române, legiuitorul a înțeles să construiască o normă în legea privind poliția locală prin care reafirmă această interpretare dată art. 257 alin. (4) din Codul penal.

Astfel, potrivit art. 37 din Legea nr. 155/2010, "(1) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițistul local beneficiază de protecție specială, în condițiile legii, similară cu a polițistului din cadrul Poliției Române. (2) Polițistul local și membrii familiei sale au dreptul la protecție, în condițiile legii, din partea structurilor specializate ale statului față de amenințările sau violențele la care ar putea fi supuși ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu", dispoziții care materializează conținutul art. 17 alin. (2) din același act normativ.

În al treilea rând, potrivit art. 13 din Legea nr. 155/2010, polițiștii locali exercită activități comune cu polițiștii din Poliția Română și cu jandarmii, sub coordonarea directă a acestora, în domeniul menținerii sau asigurării ordinii publice ori pentru dirijarea circulației rutiere, astfel încât ar fi discriminatoriu să facem o distincție între polițiști, jandarmi și polițiști locali, când sunt victime ale infracțiunilor de ultraj.

În sensul argumentelor de mai sus poate fi invocată și practica judiciară consolidată, tendința instanțelor fiind de a reține încadrarea prevăzută de art. 257 alin. (1) și (4) din Codul penal în cazul ultrajului asupra unui polițist local. Astfel, au fost identificate mai multe hotărâri judecătorești

unde instanța a reținut încadrarea menționată: deciziile penale nr. 1.001/2007 a Curții de Apel Brașov, nr. 732/2015 a Curții de Apel Cluj, nr. 1.113/2013 a Curții de Apel Constanța, nr. 1.839/2016 a Curții de Apel Craiova, nr. 76/2018 a Curții de Apel Suceava, nr. 904 A/2018 a Curții de Apel București, nr. 1.347/2019 a Curții de Apel București, nr. 1.329 A/2017 a Curții de Apel București - Secția a II-a penală, nr. 439/2018 a Curții de Apel Oradea, nr. 909/2019 a Curții de Apel Timișoara, Sentința penală nr. 599/2017 a Judecătoriei Sectorului 3 București, orientare confirmată și de doctrină.

Mai mult, deși nu face obiectul cauzei, aceeași este și situația în cazul "polițiștilor de frontieră", structură subordonată, ca și Poliția Română, Ministerului Afacerilor Interne, care, în plus față de polițiștii locali, sunt, ca și polițiștii, funcționari publici cu statut special, fiindu-le, de asemenea, aplicabilă legea privind statutul polițistului.

XIII. Dispoziții legale incidente

Dispozițiile legale incidente sunt următoarele:

- din Codul penal:

"Art. 257. - Ultrajul

(1) Amenințarea săvârșită nemijlocit sau prin mijloace de comunicare directă, lovirea sau alte violențe, vătămarea corporală, lovirea sau vătămările cauzatoare de moarte ori omorul săvârșite împotriva unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

(2) Săvârșirea unei infracțiuni împotriva unui funcționar public care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat ori asupra bunurilor acestuia, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu o treime.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează faptele comise în condițiile alin. (2), dacă privesc un membru de familie al funcționarului public.

(4) Faptele prevăzute în alin. (1)-(3), comise asupra unui polițist sau jandarm, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru acea infracțiune, ale cărei limite se majorează cu jumătate.";

- din Legea poliției locale nr. 155/2010:

"Art. 1. -

(1) Poliția locală se înființează în scopul exercitării atribuțiilor privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, în următoarele domenii:

a) ordinea și liniștea publică, precum și paza bunurilor;

b) circulația pe drumurile publice;

c) disciplina în construcții și afișajul stradal;

d) protecția mediului;

- e) activitatea comercială;
- f) evidența persoanelor;
- g) alte domenii stabilite prin lege.

Art. 2. -

[...]

(2) Poliția locală comunică, de îndată, organelor abilitate datele cu privire la aspectele de încălcare a legii, altele decât cele stabilite în competența sa, de care a luat cunoștință cu ocazia îndeplinirii misiunilor și activităților specifice.

(3) În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, poliția locală cooperează cu unitățile, respectiv cu structurile teritoriale ale Poliției Române, ale Jandarmeriei Române, ale Poliției de Frontieră Române și ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale și colaborează cu organizații neguvernamentale, precum și cu persoane fizice și juridice, în condițiile legii.

(4) Poliția locală solicită intervenția unităților/structurilor teritoriale competente ale Poliției Române sau ale Jandarmeriei Române pentru orice alte situații ce excedează atribuțiilor ce îi revin, potrivit prezentei legi. [...]

Art. 3. -

(1) La nivelul comunei, al orașului, al municipiului sau al sectorului municipiului București, după caz, unde este înființată poliția comunitară conform prevederilor Legii nr. 371/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Poliției Comunitare, cu modificările și completările ulterioare, aceasta se reorganizează ca structură de poliție locală, potrivit prevederilor art. 4.

(2) La nivelul comunei, al orașului, al municipiului sau al sectorului municipiului București, după caz, unde nu este înființată poliție comunitară conform prevederilor Legii nr. 371/2004, cu modificările și completările ulterioare, se poate organiza structură de poliție locală, potrivit prevederilor art. 4.

Art. 4. -

(1) Poliția locală se organizează și funcționează, prin hotărâre a autorității deliberative a administrației publice locale, ca un compartiment funcțional în cadrul aparatului de specialitate al primarului/primarului general sau ca instituție publică de interes local, cu personalitate juridică. [...]

(4) Modul de organizare, structura funcțională, statul de funcții, numărul de posturi și categoriile de personal încadrat, normele de înzestrare și consum de materiale ale poliției locale se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare, elaborat pe baza Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a poliției locale. [...]

(7) Regulamentul de organizare și funcționare a poliției locale se aprobă prin hotărâre a autorității deliberative a administrației publice locale, în conformitate cu prevederile Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu avizul consultativ al comisiei locale de ordine publică, constituită potrivit prevederilor art. 28.

Art. 6. -

În domeniul ordinii și liniștii publice, precum și al pazei bunurilor, poliția locală are următoarele atribuții:

a) *menține ordinea și liniștea publică în zonele și locurile stabilite prin planul de ordine și siguranță publică al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, aprobat în condițiile legii;*

b) *menține ordinea publică în imediata apropiere a unităților de învățământ publice, a unităților sanitare publice, în parcările auto aflate pe domeniul public sau privat al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, în zonele comerciale și de agrement, în parcuri, piețe, cimitire, precum și în alte asemenea locuri publice aflate în proprietatea și/sau în administrarea unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale sau a altor instituții/servicii publice de interes local, stabilite prin planul de ordine și siguranță publică; [...]*

f) *asigură protecția personalului din aparatul de specialitate al primarului/primarului general, din instituțiile sau serviciile publice de interes local la efectuarea unor controale ori acțiuni specifice;*

g) *participă, împreună cu alte autorități competente, la asigurarea ordinii și liniștii publice cu ocazia mitingurilor, marșurilor, demonstrațiilor, procesiunilor, acțiunilor de pichetare, acțiunilor comerciale promoționale, manifestărilor cultural-artistice, sportive, religioase sau comemorative, după caz, precum și a altor asemenea activități care se desfășoară în spațiul public și care implică aglomerări de persoane; [...]*

i) *constată contravenții și aplică sancțiuni pentru nerespectarea normelor legale privind conviețuirea socială stabilite prin legi sau acte administrative ale autorităților administrației publice centrale și locale, pentru faptele constatate în raza teritorială de competență;*

j) *execută, în condițiile legii, mandatele de aducere emise de organele de urmărire penală și instanțele de judecată care arondează unitatea/subdiviziunea administrativ-teritorială, pentru persoanele care locuiesc pe raza de competență;*

k) *participă, alături de Poliția Română, Jandarmeria Română și celelalte forțe ce compun sistemul integrat de ordine și siguranță publică, pentru prevenirea și combaterea infracționalității stradale; [...]*

n) *acordă, pe teritoriul unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, sprijin imediat structurilor competente cu atribuții în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii publice.*

Art. 12. -

În cazul infracțiunilor flagrante, personalul poliției locale procedează conform dispozițiilor art. 293 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 13. -

În cazul executării în comun cu unitățile/structurile Poliției Române sau cu cele ale Jandarmeriei Române a unor misiuni în domeniul menținerii sau asigurării ordinii publice ori pentru dirijarea circulației rutiere, efectivele poliției locale acționează sub coordonarea directă a Poliției Române sau a Jandarmeriei Române, după caz.

Art. 14. -

(1) Personalul poliției locale este compus din:

- a) funcționari publici care ocupă funcții publice specifice de polițist local;*
- b) funcționari publici care ocupă funcții publice generale;*
- c) personal contractual. [...]*

Art. 16. -

(1) Raporturile de serviciu ale polițiștilor locali și ale funcționarilor publici care ocupă funcții publice generale se stabilesc, se modifică, se suspendă și încetează în condițiile stabilite potrivit prevederilor prezentei legi și ale Legii nr. 188/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare. [...]

Art. 17. -

[...]

(2) Polițistul local este investit cu exercițiul autorității publice, pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor și a îndatoririlor de serviciu, în limitele competențelor stabilite prin lege, și beneficiază de dispozițiile legii penale cu privire la persoanele care îndeplinesc o funcție ce implică exercițiul autorității de stat.

Art. 18. -

(1) După numirea în funcție, polițiștii locali care au atribuții în domeniul ordinii și liniștii publice, precum și cei cu atribuții în domeniul circulației rutiere, proveniți din structurile poliției comunitare, sunt obligați ca, în termen de 6 ani, să urmeze un program de formare inițială organizat într-o instituție de învățământ din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

(2) După numirea în funcție, polițiștii locali care au atribuții în domeniul ordinii și liniștii publice, precum și cei cu atribuții în domeniul circulației rutiere, selecționați ulterior operaționalizării structurilor poliției locale, în condițiile art. 3 alin. (1), precum și cei selecționați în vederea încadrării posturilor structurilor de poliție locală înființate în condițiile art. 3 alin. (2) sunt obligați ca, în termen de un an, să urmeze un program de formare inițială organizat într-o instituție de învățământ din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. [...]

Art. 20. -

(1) În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, polițistul local are următoarele drepturi principale:

- a) să efectueze control preventiv asupra persoanei și/sau bagajului acesteia în următoarele situații: există indicii clare că s-a săvârșit, se săvârșește sau se pregătește săvârșirea unei infracțiuni sau persoana participă la manifestări publice organizate în locuri în care este interzis accesul cu arme, produse ori substanțe periculoase;*
- b) să invite la sediul poliției locale persoanele a căror prezență este necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor, prin aducerea la cunoștință, în scris, a scopului și a motivului invitației;*

c) să solicite sprijinul cetățenilor pentru identificarea, urmărirea și prinderea persoanelor care au comis fapte de natură penală sau contravențională;

d) să poarte și să folosească, în condițiile prezentei legi și numai în timpul serviciului, armamentul, muniția și celelalte mijloace de apărare și intervenție din dotare; [...]

f) să folosească forța, în condițiile legii, proporțional cu starea de fapt care justifică utilizarea acesteia, în cazul nerespectării dispozițiilor pe care le-a dat în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

g) să legitimizeze și să stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii că acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală;

h) să conducă la sediul poliției locale sau al unităților/structurilor teritoriale ale Poliției Române pe cei care prin acțiunile lor periclitizează integritatea corporală, sănătatea sau viața persoanelor, ordinea publică ori alte valori sociale, precum și persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale, a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii. Verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 12 ore din momentul depistării, ca măsură administrativă. [...]

Art. 33. -

(1) Personalul poliției locale este dotat cu uniformă, însemne distinctive și, după caz, cu:

a) arme letale de apărare și pază sau arme neletale destinate pentru autoapărare;

b) mijloace individuale de apărare, intervenție și imobilizare prevăzute la art. 24 alin. (1), în cazul polițiștilor locali, sau cele prevăzute de art. 43 din Legea nr. 333/2003, republicată, în cazul personalului contractual. [...]

Art. 37. -

(1) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițistul local beneficiază de protecție specială, în condițiile legii, similară cu a polițistului din cadrul Poliției Române.

(2) Polițistul local și membrii familiei sale au dreptul la protecție, în condițiile legii, din partea structurilor specializate ale statului față de amenințările sau violențele la care ar putea fi supuși ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu."

- din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române:

"Art. 1. -

Poliția Română face parte din Ministerul Afacerilor Interne și este instituția specializată a statului, care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii. [...]

Art. 26. -

(1) Poliția Română are următoarele atribuții principale:

1. apără viața, integritatea corporală și libertatea persoanelor, proprietatea privată și publică, celelalte drepturi și interese legitime ale cetățenilor și ale comunității;

2. aplică măsuri pentru menținerea ordinii și siguranței publice, aplică măsuri, potrivit competențelor stabilite prin lege, pentru prevenirea și combaterea fenomenului infracțional și terorismului, de identificare și contracarare a acțiunilor elementelor care atentează la viața, libertatea, sănătatea și integritatea persoanelor, a proprietății private și publice, precum și a altor interese legitime ale comunității.";

- din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului:

"Art. 1. -

(1) Polițistul este funcționar public civil, cu statut special, înarmat, ce poartă, de regulă, uniformă și exercită atribuțiile stabilite pentru Poliția Română prin lege, ca instituție specializată a statului.

(2) Exercițarea profesiei de polițist implică, prin natura sa, îndatoriri și riscuri deosebite.

(3) Statutul special este conferit de îndatoririle și riscurile deosebite, de portul de armă și de celelalte diferențieri prevăzute în prezentul statut.

Art. 2. -

(1) Polițistul este investit cu exercițiul autorității publice, pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor și îndatoririlor de serviciu, în limitele competențelor stabilite prin lege. [...]

Art. 33. -

În exercitarea atribuțiilor de serviciu polițistul beneficiază de protecție specială, în condițiile legii."

XIV. Raportul asupra chestiunii de drept

Opinia judecătorilor-raportori, detaliată în cuprinsul raportului întocmit, este în sensul că, în accepțiunea dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal referitoare la infracțiunea de ultraj, noțiunea de "polițist" are în vedere și persoana care exercită funcția de polițist local în temeiul Legii nr. 155/2010.

XV. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 13.613/271/2018, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Cu privire la admisibilitatea sesizării

Sesizarea aparține Curții de Apel Oradea, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță (apel).

Asupra chestiunii în drept supuse dezbaterii nu s-a mai statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, iar aceasta nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În fine, în ce privește legătura dintre chestiunea de drept sesizată și soluționarea pe fond a cauzei, este de observat că principala critică din apelul declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea privește greșita schimbare a încadrării juridice din infracțiunea de ultraj în formă agravată în infracțiunea de ultraj în formă simplă, în considerarea calității subiectului pasiv secundar de polițist local.

Cu privire la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită

Interpretate din perspectivă istorică, dispozițiile art. 257 alin. (4) din Codul penal, care incriminează o variantă agravată a infracțiunii de ultraj în considerarea unei calități determinate a subiectului pasiv secundar (polițist sau jandarm ori membru de familie al acestuia), preiau dispozițiile similare existente în Codul penal din 1968, care incriminau în art. 239 alin. 5, ca variantă agravată, infracțiunea de ultraj săvârșită împotriva unui judecător sau procuror, organ de cercetare penală, expert, executor judecătoresc, polițist, jandarm ori militar.

Începând cu anul 1996, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 140/1996 pentru modificarea și completarea Codului penal din 1968, legislația penală română a incriminat în mod constant o variantă agravată a infracțiunii de ultraj în considerarea unei anumite calități a subiectului pasiv secundar, între care se regăsește și aceea de polițist.

Legiuitorul și-a modificat această opțiune odată cu adoptarea și intrarea în vigoare, la 11 august 2006, a Legii nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, când, "pentru a asigura o protecție egală tuturor funcționarilor publici, a fost înlăturată de la infracțiunea de ultraj circumstanța prin care răspunderea penală era agravată dacă fapta era comisă împotriva unui magistrat, polițist, jandarm sau militar"¹.

¹ A se vedea expunerea de motive la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, devenit ulterior Legea nr. 278/2006.

Ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 198/2008 privind modificarea și completarea Codului penal, intrată în vigoare la 8 decembrie 2008, a fost reintrodusă varianta agravată a infracțiunii de ultraj, în considerarea unei anumite calități a subiectului pasiv, respectiv judecător sau procuror, organ de cercetare penală, expert, executor judecătoresc, polițist, jandarm ori militar, întrucât s-a constatat că "în ultima perioadă au devenit tot mai numeroase faptele prin care se aduce atingere autorității și înfăptuirii justiției, de natură să afecteze imaginea publică a organelor judiciare și a unor reprezentanți ai autorităților publice cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice, precum și încrederea cetățenilor în actul de justiție, prin acțiuni de natură a sfida organele judiciare sau reprezentanții unor autorități publice".²

² A se vedea preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 198/2008 privind modificarea și completarea Codului penal.

Prin urmare, începând cu anul 1996, cu excepția unei perioade limitate de timp, calitatea de polițist a subiectului pasiv secundar determină o agravare a răspunderii penale pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj.

Elementul de noutate adus de Codul penal în vigoare constă în aceea că, de lege lata, varianta agravată a infracțiunii de ultraj, ca infracțiune contra autorității, are în vedere doar calitatea de polițist sau jandarm, în timp ce ultrajul împotriva unui judecător sau procuror este incriminat distinct, sub forma infracțiunii de ultraj judiciar prevăzute în art. 279 din Codul penal și incluse printre infracțiunile contra înfăptuirii justiției.

"Justificarea incriminării distincte a infracțiunii de ultraj judiciar față de infracțiunea de ultraj constă în aceea că, prin voința legii, judecătorul, procurorul sau avocatul au atribuțiile judiciare cele mai importante, iar de modul de îndeplinire a acestora depinde decisiv buna desfășurare a cursului unui proces și rezultatul acestuia, astfel că asigurarea unei protecții sporite împotriva

oricărei forme de violență exercitată asupra lor este, din această perspectivă, justificată". Totodată, în ce privește includerea ultrajului judiciar printre infracțiunile contra îmfăptuirii justiției, aceasta a fost susținută "de necesitatea grupării infracțiunilor îndreptate împotriva justiției în cadrul aceluiași titlu din Codul penal".³

³ A se vedea expunerea de motive la proiectul de Lege privind Codul penal, devenit Legea nr. 286/2009 privind Codul penal.

Păstrând în noul Cod penal varianta agravată a infracțiunii de ultraj în considerarea calității de polițist sau jandarm a subiectului pasiv secundar, se poate aprecia că legiuitorul și-a însușit și motivele care au justificat o asemenea reglementare în legislația penală anterioară, respectiv necesitatea asigurării unei protecții speciale a reprezentanților autorităților publice cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice.

Prin urmare, din perspectivă istorico-teleologică, agravarea răspunderii penale în cazul infracțiunilor de ultraj săvârșite împotriva unui polițist sau jandarm nu are caracter de noutate, ci de continuitate, fiind justificată de atribuțiile acestora în domeniul ordinii și siguranței publice.

În același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, care, respingând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal, a reținut în considerentele Deciziei nr. 446/2018 că "Funcționarii publici care dețin funcția de polițist sau jandarm se află însă într-o situație diferită de ceilalți funcționari publici, având în vedere atribuțiile și obligațiile profesionale pe care aceștia le au în asigurarea securității publice, aspect ce justifică reglementarea unui regim juridic diferit sub aspectul sancționării faptelor de ultraj comise împotriva lor. Având în vedere această diferență, legiuitorul a reglementat, în cazul infracțiunii de ultraj săvârșite împotriva unui polițist sau jandarm, o pedeapsă mai mare, asigurând în acest fel o protecție penală sporită celor două categorii de funcționari publici anterior precizate. Acest regim sancționator, criticat de autorul excepției, nu este însă unul de natură a discrimina restul funcționarilor publici în raport cu polițiștii sau jandarmii, întrucât diferența de regim juridic, constând în majorarea, cu jumătate, și nu cu o treime, a limitelor speciale ale pedepsei, are o justificare obiectivă, dată de funcțiile publice diferite pe care le dețin subiecții pasivi ai variantelor normative prevăzute la art. 257 alin. (1) -(3) din Codul penal și, respectiv, la art. 257 alin. (4) din Codul penal."

În ce privește calitatea de polițist, ca subiect pasiv secundar al variantei agravate a infracțiunii de ultraj, este cert că la origine aceasta era deținută exclusiv de polițistul care își desfășura activitatea în cadrul Poliției Române. Ulterior, în legislația în vigoare au apărut reglementări cu privire la diferite categorii de polițiști (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române, Legea nr. 371/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Poliției Comunitare, Legea poliției locale nr. 155/2010, Legea nr. 145/2019 privind statutul polițiștilor de penitenciare), astfel încât în prezent se pune problema dacă protecția penală sporită conferită de varianta agravată a infracțiunii de ultraj este acordată doar polițiștilor din cadrul Poliției Române sau și altor categorii de polițiști, cum este și cazul polițiștilor locali.

Astfel, potrivit art. 1 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, aceasta face parte din Ministerul Afacerilor Interne și este instituția specializată a statului care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii.

În ce privește poliția locală, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea poliției locale nr. 155/2010, aceasta se înființează în scopul exercitării atribuțiilor privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, în următoarele domenii:

- a) ordinea și liniștea publică, precum și paza bunurilor;
- b) circulația pe drumurile publice;
- c) disciplina în construcții și afișajul stradal;
- d) protecția mediului;
- e) activitatea comercială;
- f) evidența persoanelor;
- g) alte domenii stabilite prin lege.

Prin urmare, așa cum se poate constata, atât Poliția Română, cât și poliția locală exercită, generic, aceleași atribuții, având însă o competență generală sau, după caz, limitată la anumite domenii.

Din perspectiva criteriului avut în vedere la incriminarea variantei agravate a infracțiunii de ultraj, atât Poliția Română, cât și poliția locală sunt instituții cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice.

Astfel, conform art. 3 din Strategia Ministerului Administrației și Internelor de realizare a ordinii și siguranței publice, pentru creșterea siguranței cetățeanului și prevenirea criminalității stradale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 196/2005, forțele de ordine și siguranță publică se compun din forțe principale, forțe de sprijin, forțe complementare și forțe de excepție. În timp ce structurile de poliție fac parte, alături de jandarmi, din forțele principale, care gestionează întreaga problematică din domeniul ordinii publice pe timp de pace sau pe timpul stării de urgență, poliția comunitară și locală fac parte, alături de alte structuri, din forțele complementare, care participă la efortul forțelor principale și de sprijin, potrivit competențelor. Printre atribuțiile poliției locale în domeniul ordinii și liniștii publice, enumerate de Legea nr. 155/2010, se regăsesc următoarele:

- menține ordinea și liniștea publică în zonele și locurile stabilite prin planul de ordine și siguranță publică al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, aprobat în condițiile legii [art. 6 lit. a) din Legea nr. 155/2010];
- menține ordinea publică în imediata apropiere a unităților de învățământ publice, a unităților sanitare publice, în parcurile auto aflate pe domeniul public sau privat al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale, în zonele comerciale și de agrement, în parcuri, piețe, cimitire, precum și în alte asemenea locuri publice aflate în proprietatea și/sau în administrarea unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale sau a altor instituții/servicii publice de interes local, stabilite prin planul de ordine și siguranță publică [art. 6 lit. b) din Legea nr. 155/2010];
- participă, împreună cu alte autorități competente, la asigurarea ordinii și liniștii publice cu ocazia mitingurilor, marșurilor, demonstrațiilor, procesiunilor, acțiunilor de pichetare, acțiunilor comerciale promoționale, manifestărilor cultural-artistice, sportive, religioase sau comemorative, după caz, precum și a altor asemenea activități care se desfășoară în spațiul public și care implică aglomerări de persoane [art. 6 lit. g) din Legea nr. 155/2010];

- constată contravenții și aplică sancțiuni pentru nerespectarea normelor legale privind conviețuirea socială stabilite prin legi sau acte administrative ale autorităților administrației publice centrale și locale, pentru faptele constatate în raza teritorială de competență [art. 6 lit. i) din Legea nr. 155/2010];
- execută, în condițiile legii, mandatele de aducere emise de organele de urmărire penală și instanțele de judecată care arondează unitatea/subdiviziunea administrativ-teritorială, pentru persoanele care locuiesc pe raza de competență [art. 6 lit. j) din Legea nr. 155/2010];
- participă, alături de Poliția Română, Jandarmeria Română și celelalte forțe ce compun sistemul integrat de ordine și siguranță publică, pentru prevenirea și combaterea infracționalității stradale [art. 6 lit. k) din Legea nr. 155/2010];
- acordă, pe teritoriul unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, sprijin imediat structurilor competente cu atribuții în domeniul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii publice [art. 6 lit. n) din Legea nr. 155/2010].

De asemenea, potrivit art. 12 din Legea nr. 155/2010, în cazul infracțiunilor flagrante, personalul poliției locale procedează conform dispozițiilor art. 293 din Codul de procedură penală referitoare la constatarea acestor infracțiuni, recunoscându-se astfel implicit calitatea de organ de ordine publică a polițistului local.

Totodată, conform art. 13 din Legea nr. 155/2010, în cazul executării în comun cu unitățile/structurile Poliției Române sau cu cele ale Jandarmeriei Române a unor misiuni în domeniul menținerii sau asigurării ordinii publice ori pentru dirijarea circulației rutiere, efectivele poliției locale acționează sub coordonarea directă a Poliției Române sau a Jandarmeriei Române, după caz.

Din coroborarea tuturor acestor dispoziții legale rezultă că poliția locală face parte din forțele de ordine și siguranță publică, fiind implicată în menținerea ordinii și liniștii publice, singură, în zonele și locurile prevăzute de lege, sau în misiuni comune, alături și sub coordonarea directă a Poliției Române sau a Jandarmeriei Române, după caz.

În egală măsură, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, potrivit Legii nr. 155/2010, polițistul local are următoarele drepturi principale:

- să efectueze control preventiv asupra persoanei și/sau bagajului acesteia în următoarele situații: există indicii clare că s-a săvârșit, se săvârșește sau se pregătește săvârșirea unei infracțiuni sau persoana participă la manifestări publice organizate în locuri în care este interzis accesul cu arme, produse ori substanțe periculoase [art. 20 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 155/2010];
- să invite la sediul poliției locale persoanele a căror prezență este necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor, prin aducerea la cunoștință, în scris, a scopului și a motivului invitației [art. 20 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 155/2010];
- să solicite sprijinul cetățenilor pentru identificarea, urmărirea și prinderea persoanelor care au comis fapte de natură penală sau contravențională [art. 20 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 155/2010];
- să poarte și să folosească, în condițiile prezentei legi și numai în timpul serviciului, armamentul, muniția și celelalte mijloace de apărare și intervenție din dotare [art. 20 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 155/2010];
- să folosească forța, în condițiile legii, proporțional cu starea de fapt care justifică utilizarea acesteia, în cazul nerespectării dispozițiilor pe care le-a dat în exercitarea atribuțiilor de serviciu [art. 20 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 155/2010];

- să legitimizeze și să stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori sunt indicii că acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală [art. 20 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 155/2010];
- să conducă la sediul poliției locale sau al unităților/structurilor teritoriale ale Poliției Române pe cei care prin acțiunile lor periclitizează integritatea corporală, sănătatea sau viața persoanelor, ordinea publică ori alte valori sociale, precum și persoanele suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale, a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii. Verificarea situației acestor categorii de persoane și luarea măsurilor legale, după caz, se realizează în cel mult 12 ore din momentul depistării, ca măsură administrativă [art. 20 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 155/2010]. Aceste drepturi ale polițiștilor locali corespund drepturilor pe care le au polițiștii din cadrul Poliției Române conform art. 31 alin. (1) lit. c), f), k), art. 34 alin. (1) lit. a), art. 36 alin. (1) lit. b), c) și art. 41 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române.

Prin urmare, atribuțiile generice, dar și cele specifice în domeniul ordinii și liniștii publice, ca și drepturile conferite de lege în exercitarea acestor atribuții, justifică o protecție penală sporită și pentru polițistul local, nu doar pentru polițistul din cadrul Poliției Române, ca subiect pasiv secundar al infracțiunii de ultraj în formă agravată, în condițiile în care ambele categorii de polițiști se supun aceluiași riscuri, în ce privește integritatea lor fizică și psihică.

În acest context, este de reținut în primul rând că legea folosește termenul generic de "polițist", fără a distinge între diferitele categorii de polițiști, după cum ei fac sau nu parte din Poliția Română.

Așa cum s-a arătat, pe lângă polițiștii din cadrul Poliției Române și cei din Poliția de Frontieră Română, care fac parte din structura Ministerului Afacerilor Interne, există și alte categorii de polițiști, cum sunt cei locali ori, mai recent, cei care își desfășoară activitatea în sistemul administrației penitenciare. Împrejurarea că anumite categorii de polițiști nu erau reglementate ca atare la momentul adoptării sau intrării în vigoare a legislației penale, fie că este vorba despre forma sa inițială, cum este Codul penal în vigoare, fie că este vorba despre o lege de modificare și/sau de completare a acesteia, cum sunt legile succesive de modificare a Codului penal din 1968, nu prezintă relevanță din perspectiva legalității incriminării variantei agravate a infracțiunii de ultraj, câtă vreme, pe de o parte, legea folosește termenul generic de "polițist", iar pe de altă parte, cu referire specială la polițiștii locali, aceștia au atribuții și obligații profesionale în asigurarea securității publice, care sunt de esența activității unui polițist și justifică o protecție sporită din partea legii penale, prin sancționarea mai severă a faptelor de violență săvârșite împotriva lor.

Într-o asemenea ipoteză nu se pune problema interpretării legii penale prin analogie, căci nu este vorba despre o lacună a legii, ci despre un text de lege formulat generic, a cărui aplicare trebuie făcută fără a introduce distincții pe care acesta nu le prevede, căci ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

Nici faptul că actuala poliție locală a rezultat din reorganizarea succesivă a altor instituții (Corpul gardienilor publici și Poliția Comunitară), care existau sau nu la momentul adoptării, modificării și/sau completării legii penale, cu referire la incriminarea variantei agravate a infracțiunii de ultraj, nu poate conduce la o altă concluzie în ce privește protecția penală specială de care trebuie să se bucure polițiștii locali în activitatea desfășurată, în condițiile în care reorganizarea succesivă a respectivelor instituții nu a reprezentat doar o schimbare de titulatură, ci a adus modificări și la nivelul atribuțiilor exercitate.

Tot astfel, nici împrejurarea că poliția locală se organizează și funcționează prin hotărâre a autorității deliberative a administrației publice locale și este un compartiment funcțional din cadrul aparatului de specialitate al primarului nu prezintă relevanță, căci calitatea de subiect pasiv secundar pentru varianta agravată a infracțiunii de ultraj se întemeiază pe atribuțiile și obligațiile profesionale ale polițistului în asigurarea securității publice, iar nu pe modalitatea de organizare și funcționare a instituției din care face parte, după cum nu este condiționată de recunoașterea în prealabil a unui statut special în favoarea respectivului polițist.

În al doilea rând, însuși legiuitorul a subliniat în cuprinsul Legii nr. 155/2010 că, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițistul local beneficiază de o protecție similară cu cea acordată polițistului din cadrul Poliției Române.

Astfel, dispozițiile art. 37 din Legea nr. 155/2010 prevăd următoarele:

"(1) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, polițistul local beneficiază de protecție specială, în condițiile legii, similară cu a polițistului din cadrul Poliției Române.

(2) Polițistul local și membrii familiei sale au dreptul la protecție, în condițiile legii, din partea structurilor specializate ale statului față de amenințările sau violențele la care ar putea fi supuși ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu."

O dispoziție similară există și în art. 33 din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, potrivit căreia "în exercitarea atribuțiilor de serviciu polițistul beneficiază de protecție specială, în condițiile legii".

Or, această protecție specială de care beneficiază în egală măsură atât polițistul din Poliția Română, cât și polițistul local nu poate însemna, din perspectiva legii penale, decât faptul că acesta din urmă este subiect pasiv secundar al infracțiunii de ultraj, în forma agravată prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal, ca și polițistul din Poliția Română.

Împrejurarea că la data intrării în vigoare a Legii nr. 155/2010 dispozițiile Codului penal, implicit ale art. 257 alin. (4), nu erau încă în vigoare nu prezintă relevanță, în condițiile în care, așa cum s-a arătat anterior, polițiștii au avut calitatea de subiect pasiv secundar la varianta agravată a infracțiunii de ultraj atât sub Codul penal din 1968, cât și sub noul Cod penal.

În acest context, statutul special conferit de legiuitor polițistului din cadrul Poliției Române, în considerarea atribuțiilor de serviciu care implică îndatoriri și riscuri deosebite, nu se rezumă în cazul său la protecția penală specială în materia infracțiunii de ultraj, ci justifică drepturile care îi sunt recunoscute în art. 28-40 din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, astfel încât acest statut special nu poate constitui un argument pentru o interpretare restrictivă a noțiunii de "polițist" folosită în art. 257 alin. (4) din Codul penal.

În al treilea rând, în practică există situații în care, cu ocazia unor misiuni în domeniul menținerii sau asigurării ordinii publice, desfășurate în comun de polițiștii din cadrul Poliției Române și de polițiștii locali, în condițiile art. 13 din Legea nr. 155/2010, aceștia sunt deopotrivă ultragiați, în aceleași împrejurări de fapt. Or, într-o asemenea ipoteză, ar fi nu doar injust ca polițiști din cadrul Poliției Române să beneficieze de o protecție diferită din partea legii penale în comparație cu polițistul local, ci s-ar putea pune în discuție însăși egalitatea în fața legii consfințită în art. 16 alin. (1) din Constituția României, în condițiile în care cele două categorii de polițiști au exercitat în fapt și în drept aceleași atribuții în scopul protejării unor valori sociale importante ori a unor

drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei, fiind investiți cu exercițiul specific al autorității de stat acordat agenților de ordine publică.

În fine, în ce privește Decizia nr. 11/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, aceasta a analizat competența de a constata și sancționa contravențiile prevăzute de art. 102 alin. (1) pct. 14 și art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în contextul competențelor poliției locale în acest domeniu.

Concluzia exprimată în considerentele acelei decizii, în sensul că "nu se poate pune semnul egalității între polițistul rutier și polițistul local, competențele acestuia din urmă în domeniul circulației pe drumurile publice fiind limitate și expres prevăzute de lege", nu a avut la bază constatarea că polițistul local nu ar fi polițist.

Dimpotrivă, analizând una dintre condițiile cumulative pentru a reține calitatea de "polițist rutier", respectiv aceea de a fi "ofițer sau agent de poliție specializat", Înalta Curte a arătat că aceasta "ar putea fi considerată ca fiind îndeplinită de un polițist local, prin prisma prevederilor art. 18 alin. (1) și (2) din Legea nr. 155/2010, potrivit cărora polițiștii locali cu atribuții în domeniul circulației rutiere sunt obligați să urmeze un program de formare inițială organizat într-o instituție de învățământ din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (...)".

Or, dispoziția legală menționată anterior se referă în mod explicit și la "polițiștii locali care au atribuții în domeniul ordinii și liniștii publice", ceea ce înseamnă că, păstrând același raționament exprimat în considerentele deciziei sus-citate, și aceștia îndeplinesc condiția de a fi "ofițer sau agent de poliție", adică polițist.

În considerarea celor expuse, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept va admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 13.613/271/2018 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept:

"dacă noțiunea de polițist prevăzută de art. 257 alin. (4) din Codul penal are un sens restrâns și se referă doar la polițiștii a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului sau are un sens larg, general, care cuprinde și polițiștii locali a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale nr. 155/2010 și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici".

Va stabili că, în interpretarea dispozițiilor art. 257 alin. (4) din Codul penal, noțiunea de "polițist" are în vedere și persoana care exercită funcția de polițist local în temeiul Legii poliției locale nr. 155/2010.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 13.613/271/2018 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept:

"dacă noțiunea de polițist prevăzută de art. 257 [alin. \(4\)](#) din Codul penal are un sens restrâns și se referă doar la polițiștii a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea [nr. 218/2002](#) privind organizarea și funcționarea Poliției Române și Legea [nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului sau are un sens larg, general, care cuprinde și polițiștii locali a căror activitate și statut sunt reglementate de Legea poliției locale [nr. 155/2010](#) și Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici".

Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor art. 257 [alin. \(4\)](#) din Codul penal, noțiunea de "polițist" are în vedere și persoana care exercită funcția de polițist local în temeiul Legii poliției locale [nr. 155/2010](#).

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 [alin. \(3\)](#) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 22 iunie 2020.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent, Simona Dănăilă
